



ΤΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΨΥΛΟΥ

**M**είναι δυνατόν; Αυτοί που επικρίνουν το ευρώ να πάρουν διψήφια ποσοστά». Το γερμανικό περιοδικό *Der Spiegel* δεν κρύβει την έκπληξή του για την επιτυχία του κόμματος Εναλλακτική για τη Γερμανία (AfD) στις τοπικές εκλογές της περασμένης Κυριακής στα πρώην ανατολικογερμανικά κρατίδια του Βρανδεμβούργου και της Θουριγγίας. Ένα κόμμα που δημιουργήθηκε μόλις πριν από ενάμιση χρόνο, με μοναδικό πρόγραμμα τη διάλυση της Ευρωζώνης, να πάρνει 12,2% στο Βρανδεμβούργο και 10,6% στη Θουριγγία, όταν οι δημοσκοπήσεις δεν του έδιναν ούτε τα μισά ποσοστά!

Δεκαπέντε μέρες νωρίτερα, η Εναλλακτική για τη Γερμανία είχε αποσπάσει επίσης το 9,7% στις εκλογές στη Σαξονία. «Το κόμμα που επικρίνει το ευρώ εδραιώνεται πλέον στην πολιτική ζωή του τόπου» γράφει η *Berliner Morgenpost*. Η δε *Tagesschau* σημειώνει ότι «οι επικριτές του ευρώ συνεχίζουν την άνοδό τους στα γερμανικά κρατίδια. Μπορεί στις ομοσπονδιακές εκλογές του 2013 να απέτυχαν για λίγο να πάρουν το απαιτούμενο

5% για την είσοδό τους στην Μπούντεσταγκ, αλλά στις ευρωεκλογές απέσπασαν το 7% και επτά ευρωβουλευτές και τώρα έκαναν ένα τεράστιο άλμα στα τρία τοπικά Κοινοβούλια του Πότσδαμ, της Ερφούρτης και της Δρέσδης».

Η Εναλλακτική για τη Γερμανία ξεκίνησε τον Απρίλιο του 2013 ως one man show του πρώην χριστιανοδημοκράτη οικονομολόγου Μπερντ Λούκε με κύριο αίτημα τη διάλυση του ευρώ. Σήμερα είναι πλέον ένα κόμμα με αποδοχή σε παγγερμανικό επίπεδο. Μετά τις εκλογές στη Σαξονία, το γερμανικό περιοδικό *Der Spiegel* έγραφε ότι το αποτέλεσμα του AfD «τρόμαξε τη Μέρκελ». Μα γιατί να τρομάζει η καγκελάριος για ένα κόμμα που είναι σαφώς δεξιό; Γιατί το AfD προκαλεί με τις αντι-ευρωπαϊκές θέσεις του το πολιτικό κατεστημένο της Γερμανίας και βάλλει κατά της πεμπτουσίας της πολιτικής του Βερολίνου: θέλει τη διάλυση της Ευρωζώνης!

Η ισχυρή γερμανική οικονομική και πολιτική ελίτ, που θέλει το ευρώ για να συνεχίσει να κυριαρχεί στην Ευρώπη, γνωρίζει πως τέτοιες εσωτερικές ευρωσκεπτικιστικές κινήσεις θα μπορούσαν να έχουν δια-

λυτικά αποτελέσματα στην πορεία προς τη γερμανοποίηση της Ευρώπης. Για τον λόγο αυτό η *Deutsche Welle* εκτιμά ότι «πρόκειται για ένα κόμμα που εξελίσσεται σε εφιάλτη για την Άνγκελα Μέρκελ...». Ένα κόμμα που επιθυμεί «σε πρώτη φάση την έξοδο της Ελλάδας από την Ευρωζώνη και σε δεύτερη φάση την έξοδο της Γερμανίας και τελικά τη διάλυση της Ευρωζώνης».

## Αλλάζει το πολιτικό σκηνικό

Η εδραίωση του AfD στη γερμανική πολιτική σκηνή συνοδεύεται από την ταυτόχρονη εξαφάνιση του κόμματος των Ελευθέρων Δημοκρατών – τον παραδοσιακό μικρότερο εταίρο όλων των γερμανικών κυβερνήσεων μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο έως και τις εκλογές του 2013. Οι Ελεύθεροι Δημοκράτες όχι μόνο δεν εκπροσωπούνται πλέον στην Ομοσπονδιακή Βουλή, αλλά εξαφανίζονται και στα τοπικά Κοινοβούλια. Στο Βρανδεμβούργο, για παράδειγμα, πήραν μόλις το 1,5% από 7,6% που είχαν στις προηγούμενες εκλογές και στη Θουριγγία το 2,5% από 7,5%. Το γεγονός αυτό υποχρεώνει πλέον τα

δύο μεγάλα κόμματα, Χριστιανοδημοκράτες και Σοσιαλδημοκράτες, να καταφεύγουν στη συγκρότηση μεγάλων συνασπισμών μεταξύ τους, γεγονός που αφήνει ανοιχτό το πεδίο της αντιπολίτευσης σε άλλα μικρότερα κόμματα, όπως το AfD, η Αριστερά και οι Πράσινοι, που στον έναν ή στον άλλο βαθμό δεν συμφωνούν με την ευρωπαϊκή πολιτική του Βερολίνου. Προς το παρόν, η Μέρκελ αρνείται κάθε προσέγγιση με το AfD, αλλά στην πολιτική ισχύει η φράση «ποτέ μην λες ποτέ».

Για πολλούς η Εναλλακτική για τη Γερμανία είναι μια επικινδυνή δεξιά λαϊκιστική δύναμη. «Το κόμμα ιδρύθηκε από δεξιούς ευρωσκεπτικούς καθηγητές Οικονομικών και επιχειρηματίες, με στόχο να συσπειρώσουν όσους βλέπουν ως μεγάλο εχθρό της Γερμα-

και πολλούς που ψήφισαν πρώτη φορά. «Περισσότεροι από τρεις στους τέσσερις ψηφοφόρους του AfD προέρχονται από άλλα κόμματα», παραδέχτηκε η Μέρκελ, επικαλούμενη μελέτες πολιτικών επιστημόνων. Αυτή η συσπείρωση πολιτών διαφορετικής ιδεολογικοπολιτικής προέλευσης μετάλλαξε το πρόσωπο του AfD και από συντηρητικό το μετέτρεψε σε ευρύτατο κόμμα συσπείρωσης των ευρωσκεπτικιστών πολιτών.

Το σίγουρο είναι ότι «το AfD είναι δύσκολο να αναχαιτιστεί», λέει στο περιοδικό Stern ο επικεφαλής του ίνστιτού Forsa, Μάνφρεντ Γκιούλνερ: «Είναι ένα δεξιό λαϊκιστικό κόμμα κοινωνικά αποδεκτό και δεν αποτελεί απλώς κόμμα διαμαρτυρίας». Από πλευράς

τούν οικονομική και κοινωνική προστασία στο πλαίσιο του εθνικού τους κράτους.

### Η λιτότητα πηγή γενικευμένης εχθρότητας κατά της ΕΕ

Ο λόγος που, με ελάχιστες εξαιρέσεις, σε ολόκληρη την Ευρώπη οι ψηφοφόροι αυτοί στρέφονται προς ακροδεξιά ή σκληρά δεξιά κόμματα είναι απλός: όλα ανεξιρέτως τα κεντροαριστερά, σοσιαλδημοκρατικά ή σοσιαλιστικά κόμματα της Ευρώπης και τα περισσότερα ευρωπαϊκά κόμματα της Αριστεράς είναι υπέρ του ευρώ και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα κοινωνικά στρώματα που συνθλίβονται από τη λιτότητα δεν έχουν κανέναν λόγο να ακολουθούν κεντροαριστερά ή αριστερά κόμματα που είναι υπέρ της ΕΕ!



νίας την Ευρωζώνη» σημειώνει η Deutsche Welle: το 54% των ψηφοφόρων του AfD δήλωσε πως ψήφισε το κόμμα αυτό ως ένδειξη διαμαρτυρίας στο γερμανικό πολιτικό κατεστημένο.

Ο σοσιαλδημοκράτης ηγέτης Ζίγκμαρ Γκάμπριελ δεν διστάζει, μάλιστα, να κατηγορήσει το AfD ότι με το αντι-ευρωπαϊκό του πρόγραμμα θέτει σε κίνδυνο εκατοντάδες χιλιάδες θέσεις εργασίας. «Είναι ένα κόμμα-δολοφόνος της απασχόλησης», είπε χαρακτηριστικά ο Γκάμπριελ, αλλά δεν φαίνεται να έπεισε τους ψηφοφόρους των Σοσιαλδημοκρατών στις τελευταίες εκλογές. Στη Θουριγγία, για παράδειγμα, οι Σοσιαλδημοκράτες έπεσαν από το 18,5% στο 12,4% και στο Βρανδεμβούργο –προπύργιο τους εδώ και είκοσι πέντε χρόνια– από το 33% στο 31,9%.

### Πολυσυλλεκτικοί οι επικριτές του κοινού νομίσματος

Όπως έδειξαν οι δημοσκοπικές έρευνες, η Εναλλακτική για τη Γερμανία πήρε ψηφοφόρους απ' όλα τα υπόλοιπα κόμματα αλλά

κοινωνικής διαστρωμάτωσης, κατά φαινομενικά παράδοξο τρόπο και παρά το γεγονός της εντονότατα «διανοουμενίστικης» συγκρότησης του ηγετικού πυρήνα του, προσέλκυσε πρωτίστως εργάτες.

Όπως γράφει η Die Welt, η Εναλλακτική για τη Γερμανία κέρδισε στο κρατίδιο της Σαξονίας πολλούς ψηφοφόρους που σήμερα νοοταλογούν τα κοινωνικά δικαιώματα που είχαν στην πρώην Λαοκρατική Γερμανία. «Το 47% των ψηφοφόρων του AfD δήλωσε ότι το κόμμα θα επαναφέρει πολλά καλά πράγματα που υπήρχαν στη Λαοκρατική Δημοκρατία της Γερμανίας, όπως το σχολικό σύστημα», σημειώνει η Die Welt.

Με δεδομένο ότι και στη Γερμανία –περισσότερο στο ανατολικό τμήμα της χώρας– οι κοινωνικές ανισότητες αυξάνονται, όλο και περισσότεροι στρέφονται κατά της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αναζητούν πολιτική στέγη σε κόμματα που αντιτίθενται ευθέως στην πολιτική της ΕΕ, ακόμη και στην ίδια την ύπαρξη! Κάθε είδους κοινωνικά στρώματα, δηλαδή, που έχουν πέσει θύματα της πολιτικής της ΕΕ αναζη-

τονται πολύ χαρακτηριστικό το παράδειγμα του ακροδεξιού Εθνικού Μετώπου της Μαρίν Λεπέν στη Γαλλία: μόλις έπαψε να έχει κύριο στόχο της προπαγάνδας του τους μετανάστες και έκανε σημαία την έξοδο της Γαλλίας από το ευρώ εκτοξεύτηκε στην πρώτη θέση.

Η αιτία που προκαλεί αυτή τη γενικευμένη εχθρότητα των Ευρωπαίων πολιτών εναντίον της ΕΕ δεν είναι ο «λαϊκισμός», αλλά η πολιτική λιτότητας που ακολουθούν όλες οι κυβερνήσεις των χωρών της Ευρωζώνης. Όπως επίσης και ο τρόπος που οικοδομείται η ΕΕ, μακριά από τα συμφέροντα των Ευρωπαίων πολιτών. Χαρακτηριστικό παράδειγμα; Και στη νέα Κομισιόν τα οικονομικά χαρτοφυλάκια που συνδέονται με την απασχόληση, την ανάπτυξη, τις επενδύσεις, την ανταγωνιστικότητα του ευρώ και τον κοινωνικό διάλογο θα εποπτεύονται από δύο αντιπροέδρους: τους πρώην πρωθυπουργούς της Φινλανδίας Γίρκι Κατάινεν και της Λετονίας Βάλντις Ντομπρόβσκις. Και οι δύο εκπροσωπούν χώρες της Ευρωζώνης που είναι σύμμαχοι της Μέρκελ και υποστηρικτές της λιτότητας. ■